

Музика

епохи Відродження

*Підготувала:
учениця 11 групи
Пазюра Анастасія*

Музика епохи
Відродження або муз
ика Ренесансу —
період у розвитку
європейської музики
приблизно
між 1400 (1430) і 1600
роками.

Як і в культурі взагалі, ренесанс в музиці характеризується прагненням відобразити багатоманіття світу та ідеями гармонії і благозвуччя.

Естетика

- Ренесансна естетика у своїх основних принципах заперечувала середньовічну, але як і раніше входила у квадривій поряд з арифметикою, геометрією й астрономією.

Естетика

- Провідне становище, як і раніше займала *духовна музика*, яка звучить під час церковного богослужіння. В епоху Відродження вона зберегла основні теми середньовічної музики: хвалу Господу і Творцеві світу, святість і чистоту релігійного почуття.
- *Основу музичної культури становили меси, мотети, гімни і псалми.*

Естетика

- У теоретичних трактатах, як і раніше, підкреслювалася особлива актуальність числа, числової пропорції, симетрії для музичної композиції.

Естетика

- У надрах Відродження визрівали деякі принципи, що ведуть до бароко, зокрема починали формуватися ефектне трактування слова та риторичні фігури, що зближувало музику із системою трівія (*граматика, риторика, діалектика*).

Естетика

- У музиці відбувалася динамізація просторів, характеристик (нові фактурні рішення — наскрізна імітаційність, вільні включення й вимикання голосів, антифони хорів, ефект луни, протиставлення соло і хору, вокальних і інструментальних розділів).

Естетика

- Техніка композиції зазнала істотних змін у зв'язку з перетвореннями модальної системи — поширенням хроматизму, формуванням мажору й мінору, появою тонально-гармонічної функціональності, установленням нової тризвукової концепції вертикалі.

Естетика

- Ряд нових явищ у музиці був безпосередньо натхненний деякими ідеями античності. Зокрема зародження опери й балету — зі спробами реконструювати античний синтез мистецтв і монодію із супроводом.

Жанрове різноманіття

- Початок нотодруку, нові умови побутування музики (*поява демократичної публіки, розквіт аматорського музикування*) вели до переосмислення її соціального статусу.

Жанрове різноманіття

- Зросла роль світських жанрів (фроттола, віланелла, вільянсико, шансон, мадригал, у кінці 16 ст. — опера, балет).

Жанрове різноманіття

- Самостійною стала інструментальна музика (*хоральні обробки, ричеркари, канцони, імпровізаційні п'єси — прелюдії, токати, фантазії*), відродився інтерес до танцювального мистецтва.

Жанрове різноманіття

- Жанри і стилі музики відродження розрізнялися й залежно від їхньої соціальної функції — музика народна й «учена», церковна і світська, для «недосвідчених аматорів» і для «вишуканих вух».

Жанрове різноманіття

- Витончена хроматика пізнього мадригалу призначалася «для сеньйорів і князів» (*musica reservata*).

Жанрове різноманіття. Фротола

- Фротола - в італійській музиці кінця XV — XVI початку століть (*спочатку вокальна*) п'єса на 3-4 голоси ліричного характеру.

Жанрове різноманіття.

Фротола

- Поетичну основу фротоли становили вірші (*переважно любовна лірика*) у різноманітних формах.

Жанрове різноманіття.

Шансон

- Шансоном називається поліфонічна французька пісня XV—XVI століть. Ранні шансони розвинулися з таких жанрів народної музики, як балад, віреле, рондо, мистецтва трубадурів.

Жоскен Дебре (1450 - 1521) — франко-фламандський композитор епохи Відродження, диригент церковних хорів.

Жанрове різноманіття.

Мадригал

- Мадригал (італ. *madrigale*, від лат. *matricale* — пісня рідною мовою) — світський літературний та музично-поетичний пісенний жанр епохи Відродження, невеличкий (від 2 до 12 рядків) вірш на любовну тему.

Вінченцо Галілеї (1520-1591) — італійський композитор, лютніст, музичний теоретик.

Жанрове різноманіття.

Мадригал

- Як літературний жанр, мадригал являв собою короткий ліричний (рідше — сатиричний) вірш на тему кохання, пізніше — дотепний віршований комплімент (іноді іронічний), адресований жінці.

Жанрове різноманіття. Мадригал

- Нікола Буало у своєму трактаті писав: «Мадригал повинен дихати ніжністю, солодкістю й любов'ю». Генетично мадригал сходить до еротичних народних пісень провансальських пастухів.

Жанрове різноманіття.

Балет

- В епоху Відродження (15—16 ст.) Балет в Італії використовується під час придворних бенкетів, свят тощо. Звідти він був перенесений Катериною Медичі у Францію, як вид спектаклю, що поєднує спів, танці і декламацію.

Жанрове різноманіття.

Канцона

- Канцона (італ. *canzone* — пісня) — пісня про лицарську любов, пов'язана з культом дами.
- Вишукана будова канцони була строго строфічною, позначалася незрідка наскрізним римуванням, але схема римування була у кожній канцони своя, оригінальна.
- Остання строфа — торнада — виглядала коротшою, присвячувалася дамі серця.

Жанрове різноманіття.

Опера

- Завершується епоха Відродження виникненням нових музичних жанрів: сольній пісні, ораторії і опери. Коли раніше центром музичної культури був храм, то з цього часу музика зазвучала в оперному театрі.

Музичні інструменти.

- В XVI ст. з'явилися нові музичні інструменти. Найбільшу популярність придбали тих з них, гра на яких давалася аматорам музики легко й просто, не вимагаючи особливих навичок.

Музичні інструменти.

Віола да гамба

- **Віола да гамба** (італ. *viola da gamba* — ножна віола), або просто **віола** — це старовинний струнний смичковий музичний інструмент, близький за розміром і діапазоном до сучасної віолончелі. *Віола - це також загальна назва струнних смичкових інструментів, поширених у середні віки в романських країнах.*

Музичні інструменти.

Лютня

- Лютня - родина різноманітних старовинних музичних інструментів, поширених в Європі та Малій Азії зі стародавніх часів.

Музичні інструменти.

Лютня

- У лютні короткий корпус; верхня частина плоска, а нижня нагадує півсферу. До широкої шийці прироблений гриф, розділений ладами, а голівка інструмента відігнута тому майже під прямим кутом.

Музичні інструменти.

Блок флейта

- Блокфлейта, — музичний інструмент сімейства дерев'яних духових, різновид поздовжньої флейти. Відрізняється від інших інструментів свого сімейства наявністю 7 пальцевих отворів на лицевій стороні й одного на тильній, так званого октавного клапану.

Музичні інструменти.

Клавесин

- Клавесин - старовинний клавішний струнно-щипковий музичний інструмент, металеві струни якого захищуються плектром з пера або шкіри.

Музичні інструменти.

Клавесин

- Поступаючись фортепіано в силі і динаміці (*струни фортепіано звучать в результаті ударів по них оббитих фільцем молоточків, а не від защипування*), клавесин мав свої переваги: велику ясність тону, ритмічну чіткість і прекрасну поєднуваність з іншими інструментами і голосами.

Композитор епохи Відродження.

- **Гійом Дюфаї** (близько 1400 — 27 листопада 1474) — франко-фламандський композитор, один з родоначальників нідерландської школи.
- **Жиль Беншуа́** (близько 1400—20 вересня 1460) — франко-фламандський композитор, представник «першої нідерландської школи».)

*Дюфаї (ліворуч)
і Жиль Беншуа*

Композитора епохи Відродження.

• Гійом Дюфаї
(близько 1400 — 27
листопада 1474) —
франко-фламандський
композитор, один з
родоначальників
нідерландської школи.

Відродження.

- **Якоб Аркадэльт**
(близько 1507, Намюр — 14 жовтня 1568, Париж?) — франко-фламандський композитор; працював переважно в Італії. Один із засновників традиції італійського мадригала XV І століття.

Композитора епохи Відродження.

- **Жоскен Дебре**
(близько 1450 - 27
серпня 1521) — франко-
фламандський
композитор епохи
Відродження, диригент
церковних хорів.

Досягнення у музиці

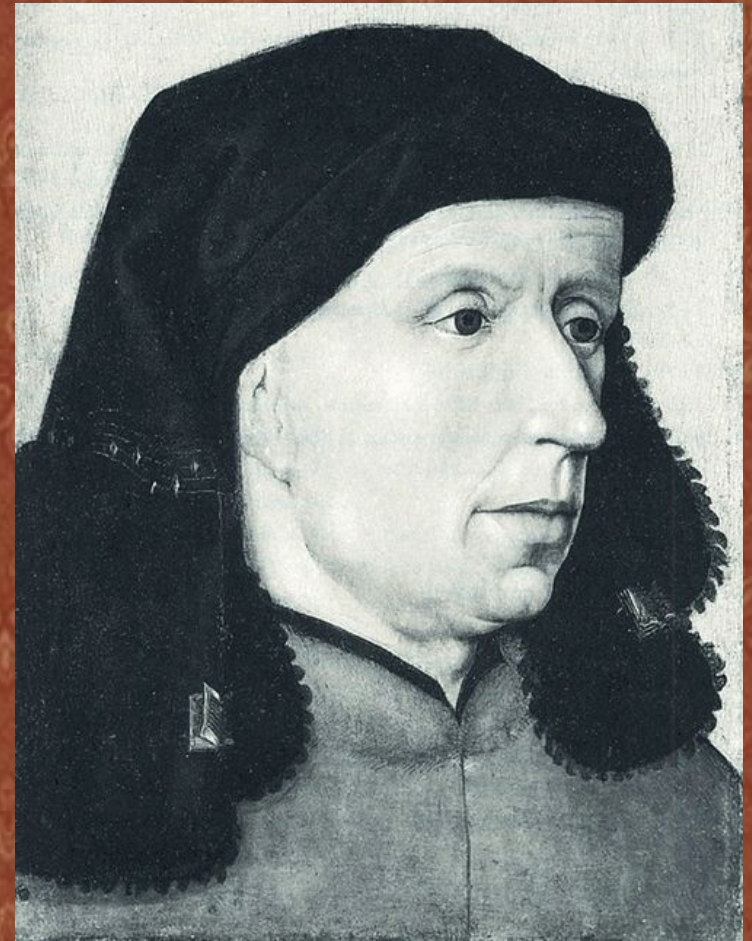
- За допомогою математичних розрахунків нідерландським і фламандським композиторам вдалося вирахувати формулу поєднань музичних інтервалів.
- Головною метою письменництва стає створення стрункої, симетричною і грандіозної, внутрішньо завершеною звукової конструкції.

Досягнення у музиці

- Один з найяскравіших представників цієї школи Йоханнес Окегем на основі математичних обчислень склав мотет на 36 голосів. У творчості Окегема представлені всі жанри, характерні для нідерландської школи: меса, мотет і шансон.

Йоханнес Окегем (бл. 1425-1497) – фламандський композитор, представник нідерландської школи.

Композиторські школи та представники

- В епоху відродження відбувалося активне формування національних шкіл — нідерландської, італійської, французької, німецької, англійської, іспанської, чеської, польської. Склалися також школи окремих міст (римська, венеціанська) а також індивідуальні композиторські стилі.

Композиторські школи та представники

- Нідерландська школа (трапляється також назва франко-фламандська школа) — найбільша композиторська школа в музиці епохи Відродження.

Дякую

за перегляд!